

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

בישול ירקות שביעית בשמן תרומה

מבואר במסכת שביעית, שלדעת חכמים, אין מבשלים ירק של שביעית בשמן של תרומה, כדי שלא יביאו קדשים לבית הפסול, כלומר על ידי בישול זה מתקצר זמן אכילת השמן, [שעד עתה לא היה מוגבל בזמן ועתה אינו נאכל אלא עד זמן הביעור של השביעית]. ורבי שמעון מתיר לבשל את הירקות הללו בשמן של תרומה, אף על פי שבכך מתקצר זמן אכילת התרומה.

לדעת אביי ורבינא – אין להוכיח ממשנה זו, שרבי שמעון מתיר לכתחילה לקצר את זמן אכילת התרומה [הזו, אף שהיא תרומת שמן מהתורה], כי יתכן שהמשנה הזו מדברת באופן שכבר נתערב השמן בירק, ואם כן, רק באופן הזה רבי שמעון מתיר לבשלם יחד, אבל אינו מתיר לכתחילה לערב שמן של תרומה בירק של שביעית לבשלם יחד. ולדברי חכמים, אף אחר שנתערבו השמן והירק, לא יבשלם יחד, כי ניתן לתקן את הדבר, על ידי שיסחטו את הירקות, ויוציאו מהם את השמן, וכל שיש תקנה בדבר, אין מביאים קדשים לבית הפסול.

ולדעת רב יוסף – יש להוכיח ממשנה זו, שרבי שמעון מתיר לכתחילה לקצר את זמן אכילת התרומה [הזו, אף שהיא תרומת שמן מהתורה], כי על כרחך אין המשנה מדברת באופן שכבר נתערבו השמן והירקות, כי בזה ודאי גם חכמים יודו שמותר לבשלם יחד, כי אין שום תקנה לשמן בלא שיבשלוהו עם התרומה, משום שאי אפשר לסחוט את הירקות כראוי להוציאו מהם, משום שבכך הם נפסדים, ואסור להפסיד פירות שביעית. ואם כן, על כרחך משנה זו מדברת באופן שהירקות עדיין אינם מעורבים בשמן, שחכמים אוסרים לערבם ולבשלם יחד, כדי שלא יתקצר זמן אכילת התרומה. ורבי שמעון מתיר לכתחילה לערבם ולבשלם יחד, אף על פי שמתקצר זמן אכילת התרומה.

קרבן ספק מצורע הבא להיטהר [כדעת רבי

שמעון]

מצורע מוחלט אינו נטהר מטומאתו, עד שיביא את קרבנותיו ביום השמיני לתגלחתו הראשונה ואלו הם אשם ולוג שמן, חטאת, ועולה.

ומי שהוא ספק מצורע, אינו יכול להביא קרבנות מצורע, שמא אינו מצורע, ולכן יביא את הקרבנות באופן הבא.

א. העולה.

את העולה יביא על תנאי, אם הוא מצורע, הרי זו עולת מצורע, ואם הוא טהור, הרי זו עולת נדבה, ומקריב, [שכן הקרבת עולת מצורע ועולת נדבה שוות].

ב. החטאת.

ותחת חטאת בהמה יביא חטאת העוף הבאה על הספק.

ג. האשם.

ואת האשם יביא על תנאי, אם הוא מצורע, הרי זה אשם מצורע, ואם לאו, הרי זה שלמים, [ששניהם באים מכבש בן שנה], ויקריבו כחומרות אשם ושלמים, כלומר הקרבן הזה טעון שחיטת צפון ומתן בהונות [כאשם מצורע], וסמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק [כשלמים], ונאכל ליום ולילה בלבד [כאשם].

ומכל מקום, אין להוכיח מדין זה, שאף לכתחילה מביאים קדשים לבית הפסול, כי כאן הדבר נעשה לצורך טהרת המצורע, ואין לו תקנה אחרת אלא בכך.

ובדף ע"ז מבואר שאף לדעת האומרים שאשם תלוי בא בנדבה, אי אפשר להביא את האשם על תנאי, אם הוא מצורע הרי זה אשם מצורע, ואם אינו מצורע, הרי זה אשם תלוי, כי אשם מצורע בא מכבש בן שנה, ואשם תלוי בא מאיל בן שתי שנים.

ד. לוג השמן.

ואת לוג השמן יביא על תנאי, אם הוא מצורע, הרי זה לוג שמן של מצורע, ואם הוא טהור, הרי זה לוג שמן נדבה [ואף שלדעת רבי שמעון בדרך כלל אין השמן בא בנדבה מודה הוא שלצורך טהרת המצורע הזה השמן בא בנדבה].

וקודם שנבאר כיצד יעשה את עבודות השמן, נקדים, כיצד קרב לוג שמן של מצורע, וכיצד קרב לוג שמן של נדבה.

לוג שמן של מצורע, נותנים ממנו שבע מתנות כנגד ההיכל, [וכן על הבהונות], ואם היה חסר מעט משיעור הלוג, הרי זה פסול.

לוג שמן של נדבה, קומצים ממנו שמן [כקמיצת מנחה], ומקטירים את הקומץ למזבח, אולם אם נחסר מהשיריים קודם ההקטרה, שוב אי אפשר להקטיר את הקומץ.

ושני אלו, לוג מצורע, ושמן נדבה, שיריהם נאכלים.

ועתה, כשהוא בא להקריב שמן זה, שהוא ספק לוג מצורע, ספק שמן נדבה, **כך יעשה** :

(א) קומץ מהשמן [שמא הוא נדבה].

(ב) מקטיר את הקומץ, [שמא הוא נדבה], ועושה זאת קודם שנותן מתן שבע למצורע, כדי שלא יחסר מהשמן קודם ההקטרה, שכן, אם חסר מהשיריים קודם ההקטרה, שוב אין מקטירים את הקומץ. [ומאחר שאסור להקטיר מלוג שמן של מצורע, יאמר, שאם הוא מצורע, אינו מעלה את השמן הזה לשם הקטרה, אלא לשם מים (תוס').] ודבר זה מותר, אף בדברים שאסורים בהקטרה, כמבואר להלן].

(ג) משלים את השיעור שנחסר מהקומץ, שמא הוא מצורע, ואין השמן כשר לו עד שיושלם שיעורו ללוג.

(ד) פודה את התוספת הזו של השמן, **על תנאי שמא אינו מצורע**, ולא קדשה התוספת קדושת הגוף לטהרת המצורע, אלא קדושת הגוף בלבד, ולא תותר על ידי מתן שבע של מצורע, [ואומר אם אינו מצורע, והלוג נדבה, הרי מה שהוספתי שלא לצורך, מחולל על מעות הללו, והשמן יוצא לחולין, כי כלי שרת אין מקדשים אלא מדעת, וזה לא נתנו לתוך הלוג על מנת שיקדשנו הלוג, אם אינו מצורע, ולפיכך יש לו פדיון], ואף שבכך שפודה אותה, נמצא חולין בעזרה, כיון שבשעת ההכנסה לעזרה היה קדוש [קדושת דמים], אין בכך איסור כשאחר פדיה נמצא חולין בעזרה.

(ה) ונותן שבע מתנות מצורע [שמא הוא מצורע], אלא מאחר שאם השמן הזה הוא נדבה, נמצא שכל השמן שאחר הקמיצה הוא שיריים ואסור להזות ממנו כנגד ההיכל, כי ההזאה היא כהקטרה, ונאמר "לא תקטירו מִפְּנֵי אִשָּׁה לָהּ", ללמד שכל דבר שהוקטר ממנו חלק לאש, אסור לשוב ולהקטיר ממנו את השיריים לאש לשם הקטרה, ולכן **יאמר, שאם הוא טהור, והשמן נדבה, ההזאה לשם מים**, ודבר זה מותר, כמו שדרש רבי אליעזר מהכתוב, "לא יֵעָלוּ לְרִיחַ נִיחֹחַ", שדווקא לריח ניחוח אסור להעלות את השיריים, אבל לשם עצים או מים מותר.

-

התוס' כאן האריכו בביאור הקרבנות שמביא נזיר, שהוא ספק טמא מת, וגם ספק מצורע, ולא היה לי פנאי כעת לעיין בדבר היטב, לכן העתקתי כאן את מה שנדפס בעניין זה ב"בקיצור" על מסכת נזיר.

נזיר טהור מונה שלושים יום, ולסוף שלושים יום מביא קרבנות, [חטאת עולה ושלמים], ומגלח, ומותר בכל איסורי הנזירות.

ואם נטמא במת, צריך להיטהר תחילה, [בהזאת מי חטאת ביום השלישי וביום השביעי], ומגלח שערו ביום השביעי, וביום השמיני מביא קרבנות נזיר טמא, [חטאת העוף ועולת העוף ואשם], ורק אז מונה את שלושים ימי נזירותו.

ואם היה גם מצורע מוחלט, אינו מונה את ימי נזירותו, עד שיטהר מטומאת הצרעת, [וגם אסור בקדשים כל אותו זמן], ואם כן **ביום שנרפא הנגע, מביא ציפורים, ומגלח שערו, ומונה את שבעת ימי ספורו, ושוב מגלח, ולמחרת מביא את קרבנות טהרת הצרעת**, [כבש לעולה וכבש לאשם וכבשה לחטאת], ואז מותר בקדשים, ומונה שבעה ימים, עד שיוכל לגלח על שטימא את נזירותו במת, ולמחרת מביא קרבנות נזיר טמא, ומונה שלושים ימי נזירות טהרה, [נמצא שהותר בקדשים ביום השמיני, ובין לסוף ארבעים וארבעה ימים, אחרי שגילח ארבעה תגלחות].

ואף שמותר לנזיר, לגלח בעצם ימי נזירותו, לטהרת צרעתו וטומאתו, מכל מקום רק אם הוא וודאי טמא, אבל אם הוא ספק טמא, אין לו היתר לגלח מספק, ולכן נדחית כל אחת מהתגלחות הללו, עד הזמן שיהיה מותר לו לגלח בוודאי, ואם כן, **נזיר שהוא ספק מצורע מוחלט, וגם ספק טמא מת, יגלח ארבעה תגלחות באופן הבא.**

תגלחת ראשונה:

מכיוון שיש לחוש, שהוא נזיר טהור, אסור לו לגלח עד יום שלושים, שאז נשלמים ימי נזירותו, [ואף על פי שסתם נזיר מגלח מדרבנן רק ביום שלושים ואחד, התירו בשתי התגלחות הראשונות, שיגלח ביום שלושים כדין התורה, כי בין כך אסור הוא בין, ואין כאן את טעם הגזרה שאמרו לגלח ביום שלושים ואחת, א"נ כדי למהר לטהרו בקדשים, התירו לו לגלח **ביום שלושים**].

ושלוש ספקות יש בתגלחת זו: (א) שמא טהור הוא,

ולכן יביא עולת בהמה בתנאי, אם טהור הוא זו לחובתו, ומותר בקרבן אחד, ואם לאו תהא לנדבה. (ב) **שמא טמא מת היה, ולא מצורע, וצריך להביא תחילה קרבן נזיר טמא, ולכן יביא חטאת העוף הבא על הספק.** [ולעניין עולת העוף, יש מפרשים שלא הוצרך להביא על הספק, ויש מפרשים שיביא בתנאי, אם טמא תהא לחובתו, ואם טהור תהא לנדבה. ולעניין אשם, לרבנן לא יביא, ולא אכפת כי אינו מעכב, ולרבי שמעון יביא בתנאי, אם טמא, זה אשמו, ואם טהור, שלמים הם לנדבה]. **יש מפרשים שמביא קרבנות אלו ביום תגלחתו, ואף על פי שסתם נזיר טמא, מביא קרבנותיו ביום שלאחר תגלחתו, כי סתם נזיר טמא נטהר ביום השביעי, ולכן מביא קרבנות למחר, שהוא היום השמיני, אבל זה שנטהר ביום השביעי, ומגלח ביום שלשים, שאינו יום טהרתו, יכול הוא להביא קרבנותיו בו ביום, ויש מפרשים שיביא קרבנות אלו רק למחרת, שלא יאמרו נזיר טמא מביא קרבנותיו ביום תגלחתו, אף כשהיא בזמנה ביום השביעי. (ג) **שמא מצורע היה,** [שאז לא אכפת לנו אם היה גם טמא מת, שטהרת המצורע קודמת], **ולכן יביא צפרים הנעשות בחוץ, לתחילת טהרת צרעתו.****

תגלחת שניה:

מכיוון שיש לחוש, שהיה טמא מת, ולא מצורע, ולכן עתה היה נזיר טהור, שוב אסור לו לגלח עד יום שלשים, שאז נשלמים ימי נזירותו, [ומונה שלשים יום אלו, מיום הקרבת קרבנות הנזיר הטמא, ולכן לפירוש הראשון לעיל, שמביא קרבנות נזיר טמא ביום התגלחת הראשונה, מגלח עתה ביום חמישים ותשע, ולפירוש השני, שמביא קרבנות נזיר טמא ביום שאחרי התגלחת הראשונה, מגלח עתה ביום ששים].

ושני ספקות יש בתגלחת זו: (א) שמא היה רק טמא מת, ואם כן עתה היה נזיר טהור, ולכן יביא עולת בהמה בתנאי כנ"ל. (ב) שמא היה מצורע, וכבר גילח תגלחת אחת, ועתה יש לו לגלח תגלחת של ימי ספורו, ולמחרת יום תגלחתו יביא קרבנות טהרת הצרעת, אלא מכיוון שאי אפשר להביא חטאת בהמה על הספק צריך להפקיר נכסיו שאז דינו כמצורע עני שמביא חטאת העוף ויכול להביאה על הספק [ולעניין עולת העוף ואשם בהמה מסתבר שהדין כמו בספק נזיר טמא בתגלחת ראשונה ושלישית]. ואחרי שיביא את הקרבנות של ספק צרעת, יהיה מותר בקדשים, כי יצא מכלל ספק מצורע.

תגלחת שלישית:

מכיוון שיש לחוש, שהיה מצורע, ולא היה טמא מת, ולכן עתה היה נזיר טהור, שוב אסור לו לגלח עד סוף יום שלשים, שאז נשלמים ימי נזירותו [והתחיל למנותם רק ביום שאחרי התגלחת הקודמת, משום שהיא הייתה גם לספק מצורע, וכשנזיר נטהר מצרעת, מתחיל הוא למנות את נזירותו, רק מיום הבאת קרבנות הצרעת, שהוא יום אחרי התגלחת. ועוד חומרא בתגלחות אחרונות שלא התירו לו לגלח ביום שלשים עצמו, אלא ביום שלשים ואחד, ואם כן לפירוש הראשון לעיל, מגלח עתה ביום התשעים, ולפירוש השני מגלח עתה ביום תשעים ואחד].

ושני ספקות יש בתגלחת זו: (א) שמא היה רק מצורע, ולא טמא מת, ואם כן עתה היה נזיר טהור, ולכן יביא עולת בהמה בתנאי כנ"ל. (ב) שמא היה גם מצורע, וגם טמא מת, ואם כן עד עתה גילח רק על צרעתו, ועתה עליו לגלח לטומאתו, ולכן יביא חטאת העוף הבאה על הספק, [וכן עולת העוף, ואשם כמו בתגלחת הראשונה].

תגלחת רביעית:

מכיוון שיש לחוש, שהיה גם מצורע, וגם טמא מת, ורק עתה היה נזיר טהור, ימנה עוד שלשים יום, שבסופן יוכל להביא את שאר קרבנותיו, [דהיינו יום שלשים ואחד מהתגלחת האחרונה, ואם כן לפירוש הראשון לעיל, יגלח ביום מאה ועשרים, ולפירוש השני יגלח ביום מאה עשרים ואחת].

ויביא חטאת עולה ושלמים, שאם רק עתה היה נזיר טהור, כל אלו לחובתו, ואם כבר תמה נזירותו בתגלחות הקודמות, תהא העולה נדבה, והחטאת והשלמים לחובתו, שהרי לא הביא עד עכשיו אלא את העולה.

ארבעה תגלחות אלו מצוותן בתער [ואינו יכול להעביר את השער בנשא או במספריים], ושונות במהותן זו מזו, ולכן אי אפשר לצאת ידי חובת כמה מהן בתגלחת אחת.

תגלחת נזיר טהור – להעביר שער, אחרי הבאת הקרבנות.

תגלחת נזיר טמא – לגדל שער, אחרי טבילה.

תגלחת מצורע ביום שנרפא – לגדל שער, לפני טבילה (וקרבנות).

תגלחת מצורע לסוף ימי ספורו – להעביר שער, לפני טבילה וקרבנות.

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

מותר להפיץ שלא למטרה מסחרית

לקבלת קבצים אלו בוואצאפ

שלחו הודעה למספר 050-6877088

[לרכישת בקיצור על מסכת זבחים](#)

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)